T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2025/138
KARAR NO : 2025/416
KARAR TR : 16/06/2025

ÖZET: Davanın annesine ait nüfus kaydındaki doğum yeri ve doğum tarihi bilgilerinin düzeltilmesi istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : C.G
Vekili : Av. M.E.E
Davalı : Antalya Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı dava dilekçesinde özetle; annesi F.D'ın 22/08/1985 tarihinde vefat ettiğini, nüfus kayıtlarında 25/08/1938 Bulgaristan doğumlu olarak görünen annesinin, Bulgaristan resmi makamlarınca verilen doğum belgesinden de anlaşılacağı üzere, gerçek doğum tarihinin 25/04/1938 ve Doğum yerinin Bulgaristan'ın Haskovo şehri olduğunu beyan ederek, resmi işlemlerde kullanılabilmesi için, doğum belgesinde yazılı olan doğum tarihi ve doğum yerinin değiştirilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Antalya 11. Asliye Hukuk Mahkemesi 27/11/2023 tarih ve E.2023/478, K.2023/358 sayılı kararı** ile, davanın 6100 sayılı HMK'nin 114/1-b ve 115/2. maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş ve bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Dosya kapsamında yapılan incelemede; davacının talebinin annesi, Kırşehir İli, ... İlçesi, ... Mahallesi, ... cilt, ... hane ve 20 sırada kayıtlı H. ve D. kızı* F.D'ın *nüfus kayıtlarındaki doğum yerinin ve doğum tarihinin, Bulgaristan ülkesindeki kayıtlardan farklı olduğu ileri sürülerek, Bulgaristandaki kayıtlara göre düzeltilmesinin istendiği, dava dilekçesindeki beyan ve ekinde sunulan belgelerden nüfus kayıtlarının düzeltilmesi istenen F.D'ın aynı zamanda Bulgaristan Cumhuriyeti vatandaşı olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda çok vatandaşlığa sahip olunduğu ve Türkiye'deki kayıtların yabancı ülke kayıtlarına uygun olarak düzeltilmesi istendiğine göre talebin, çok vatandaşlık halinde kayıtların tutulmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun 44. maddesi, ilgili Yönetmelik'in 80. ve devamı maddeleri ile Nüfus Hizmetleri Kanununun Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik'in 51 ve devamı maddeleri uyarınca kayıtlardaki uyumsuzluğun giderilmesine ilişkin bulunduğu, davadaki tüm taleplerin açıklanan bu şekliyle idari iş ve*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n6eaitI - cYwFfLH - GbTrprj - EFozps= ile erişebilirsin

idareye verilmiş bir görev olduğu şekliyle değerlendirilmesi gerekmektedir (Bknz. Diyarbakır BAM 1. Hukuk Dairesi'nin 11/11/2021 tarih ve 2021/303 Esas ve 2021/762 Karar sayılı ilamı).

Bu nedenle 6100 sayılı HMK'nin 114/1-b ve 115. maddesi hükümleri uyarınca davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM: Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere;

1-Davanın 6100 sayılı HMK'nin 114/1-b ve 115/2. maddeleri uyarınca yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle USULDEN REDDİNE..."

3. Davacı vekili bunun üzerine, müvekkilinin annesi F.D'a ait hatalı doğum yeri ve doğum tarihinin düzeltilmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin, Muratpaşa Kaymakamlığı İlçe Nufus Müdürlüğünün 22.12.2023 tarih ve 26417 sayılı kararının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Antalya 4. İdare Mahkemesi 25/12/2024 tarih ve E.2024/205 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Dosyanın incelenmesinden, davacının annesi F.D'a ait hatalı doğum yeri ve doğum tarihinin düzeltilmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler de idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren davaların maddi hata dışındaki nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiş olup, nüfus kayıtlarının düzeltmesi ile ilgili davaların adli yargı mercilerince çözümlenmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

Davacı tarafından, Bulgaristan ülkesinin resmi makamlarınca tanzim edilmiş davacının annesi olan müteveffaya ilişkin doğum tarihi ve doğum yerini belirten "doğum belgesi" temin edildiği, söz konusu doğum belgesine istinaden de davacının annesine ilişkin nüfus kaydının düzeltilmesi isteminde bulunulduğu görüldüğünden maddi hata dışındaki nüfus kayıtlarının düzeltilmesi ilişkin söz konusu uyuşmazlığın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır."

5. Antalya 4. İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için adli ve idari yargı dava dosyalarının asılları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

6. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun *"Genel olarak soybağının kurulması"* başlıklı 282. maddesi şöyledir:

"Çocuk ile ana arasında soybağı doğumla kurulur.
Çocuk ile baba arasında soybağı, ana ile evlilik, tanıma veya hâkim hükmüyle kurulur.
Soybağı ayrıca evlât edinme yoluyla da kurulur."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n6eaitI - cYwFfLH - GbTrprj - EFozps= ile erişebilirsin

7. 4721 sayılı Kanun'un *"Yargılama Usulü"* başlıklı 284. maddesi şöyledir:

"Soybağına ilişkin davalarda, aşağıdaki kurallar saklı kalmak kaydıyla Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu uygulanır:

1. Hâkim maddî olguları re'sen araştırır ve kanıtları serbestçe takdir eder.

2. Taraflar ve üçüncü kişiler, soybağının belirlenmesinde zorunlu olan ve sağlıkları yönünden tehlike yaratmayan araştırma ve incelemelere rıza göstermekle yükümlüdürler. Davalı, hâkimin öngördüğü araştırma ve incelemeye rıza göstermezse, hâkim, durum ve koşullara göre bundan beklenen sonucu, onun aleyhine doğmuş sayabilir."

8. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun *"Tanımlar"* başlıklı 3. maddesinin (y) bendi şöyledir:

"(1) Bu Kanunda geçen;

...(y) Nüfus olayı: Doğum, ölüm, evlenme, boşanma, evlât edinme, tanıma, kayıt düzeltme, soybağının düzeltilmesi, gaiplik gibi kişisel durumlarda değişiklik meydana getiren olayı, ... ifade eder..."

9. 5490 sayılı Kanun'un *"Tescil mecburiyeti"* başlıklı 11. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan her kişi yurt içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında dış temsilciliğe müracaatla kendisini nüfus kütüklerine yazdırmaya ve kimlik kartı almaya mecburdur. Ergin olmayanların nüfus olaylarını yazdırıp kimlik kartlarını almaya veli, vasi veya kayyımları, bunların bulunmaması halinde, çocukları yanlarında bulunduranlar ile 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununun yetkili kıldığı kuruluş yetkilileri görevlidirler."

10. 5490 sayılı Kanun'un *"Kayıt düzeltilmesi"* başlıklı 35. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"(1) Kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

..."

11. 5490 sayılı Kanun'un *"Nüfus davaları"* başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrasının ilgili (a) ve (c) bentleri şöyledir:

"(1) Mahkeme kararı ile yapılan kayıt düzeltmelerinde aşağıdaki usûllere uyulur:

a) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

...

c) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

..."

12. 5490 sayılı Kanun'un *"Maddî hatalar"* başlıklı 38. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun 7 nci maddesinde sayılan aile kütüklerine tescil edilmesi gereken bilgilerden; dayanak belgesinde bulunduğu halde nüfus kütüklerine hatalı veya eksik olarak

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n6eaitI - cYwFfLH - GbTrprj - EFozps= ile erişebilirsin

tescil edilen ya da hiç yazılmayan bilgiler veya mükerrer kayıtlar maddî hata kapsamında değerlendirilir. Bu tür maddî hatalar Genel Müdürlükçe ya da nüfus müdürlükleri tarafından düzeltilir veya tamamlanır."

13. Nüfus Hizmetleri Uygulama Yönetmeliği'nin *"Aile Kütüklerinin Tutulmasına İlişkin Esaslar"* ana başlıklı, *"Aile esası"* başlıklı 9. maddesi şöyledir:

"(1) Aynı aileye mensup kişiler bir aile kütük sıra numarası altında kaydedilirler.

(2) Ailenin çocukları, erkeklerin eş ve çocukları ile kadınların evlilik dışı dünyaya gelmiş çocukları, aynı aile sıra numarası altında yazılırlar.

(3) Aile bireylerinden birinin sonradan soyadını değiştirmesi bu haneden çıkarılmasını gerektirmez."

14. Aynı Yönetmeliğinin *"Kayıt* Düzeltme *Davalarında Yetki ve Temsil"* ana başlıklı, *"Dava açma yetkisi"* başlıklı 30. maddesi şöyledir:

"(1) Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî kurumun göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır.

(2) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin nüfus kaydında düzeltme yapılması hâkimden istenebilir.

(3) Tespit davaları, kaydın iptali veya düzeltilmesi için açılacak davalara karine teşkil eder.

(4) Babalık veya babalığın tespiti davası adı altında açılan davalar sonucunda alınan kararlar, hukuki niteliği itibari ile değerlendirilmesinin ardından aile kütüklerine tescil edilir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 16/06/2025 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davacının annesi F.D'a ait hatalı doğum yeri ve doğum tarihinin düzeltilmesi istemiyle açılmıştır.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n6eaitI - cYwFfLH - GbTrprj - EFozps= ile erişebilirsin

18. Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere; nüfus kaydına ilişkin bazı işlemler adli, bazı işlemler idari kararlarla yapılmaktadır. Adli yargının görev alanına giren maddi hata dışındaki davaların ise nüfus kayıtlarının düzeltilmesi davaları olduğu açıkça belirlenmiştir. Davacının ileri sürdüğü talebe göre; davanın maddi hata kapsamında bulunmadığı, soybağını ilgilendiren nitelik taşıdığı ve tarafların nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasını gerektirdiği gözetildiğinde, uyuşmazlığın Türk Medeni Kanunu ve Nüfus Hizmetleri Kanunu hükümleri uyarınca adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Antalya 4. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Antalya 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/11/2023 tarih ve E.2023/478, K.2023/558 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Antalya 4. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Antalya 11. Asliye Hukuk Mahkemesinin 27/11/2023 tarih ve E.2023/478, K.2023/558 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

16/06/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden n6eaitI - cYwFfLH - GbTrprj - EFozps= ile erişebilirsin